

Свега један приповедач се уз њега истакао и узвисио у XIX веку: то је Алеко Константинов (1863—1897), писац «Бај Гања» и путописа «До Чикага и назад». Његов «Бај-Гања», (1894) једна је од најпопуларнијих књига у Бугара, — а и код нас је распрострањена до сада у три издања, у преводу Аксентија Бацете—Рујанца (ћирилицом Београд 1907, у издању С. књ. задруге, латиницом Загреб 1909 и 1917 у издању Хумористичне књижнице). Алеко Константинов дао је тим својим — фељтонски замишљеним и тек доцније у књигу сабраним причама — негативни тип полуграђанина-полусељака који је био карактеристични плод нарочито првога доба после ослобођења; човека који је изгубио везу са земљом и тежаким радом, а није ушао у конструктивни социални рад града, — човека који, тако, стоји искорењен, који зна само за себе и за своју личну корист за којом иде увек безобзирце, на рачун свега и свакога. Неотесаност, грамзивост, ниска, прорачуната ласкавост, ћелепирство, бездушна грубост према слабијима и неспретнијима, — то је Бај-Гања, то је «бајгањовштина» која је, као таква, постала одређеним појмом. — Остали приповедачи који су, уз Вазова и Константинова, радили углавном до првих година XX века, мањег су значаја. Ту су: Константин Величков (1855—1907) који се више истакао као песник; Михалаки Георгиев (1854—1916), писац сеоских приповедака са много локалног елемента из свога родног краја (Видин), код кога има знатног утицаја Лазе Лазаревића; из те генерације треба споменути и Цанка Бакалова—Церковског (1869—1926), сеоског песника и приповедача, и Т. Г. Влајкова (рођеног 1865) који ради још и данас.

II

Неумољиву и оштру социалну критику савременог бугарског друштва, пре свега градског, коју је нарочито био започео Алеко Константинов, наставио је концем XIX века, а врши је још и сада својим приповеткама, Георги П. Стаматов (рођен 1869). Он је у круг свога оштроумног и сигурног посматрања и цртања увукао све градске сталеже: трговце, чиновнике, офицере, студенте, уметнике, ђаке. Оштрији него Констан-